

VAN TİCARET VE SANAYİ ODASI

**DIŞ TİCARET FİRMALARINA YÖNELİK
HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ PİYASA ANALİZİ**

2018

2018

VAN TİCARET VE
SANAYİ ODASI

**[DIŞ TİCARET FİRMALARINA YÖNELİK
HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ PİYASA ANALİZİ]**

HAZIR GIYİM SEKTÖRÜ

SEKTÖRÜN TANIMI

SITC NO: 84

ARMONİZE NO: 61 ve 62

TÜRKİYE'DE ÜRETİM

Tekstil ve hazır giyim sektörü, 1980 yılında uygulamaya konulan ihracata yönelik kalkınma politikası ile hızla büyümeye başlamış ve bu tarihten itibaren sektöre yapılan yatırımlar artmıştır. Tekstil ve hazır giyim sektörü birlikte değerlendirildiğinde, gayri safi yurt içi hasıla, imalat sanayi ve sanayi üretimindeki pay, ihracat, ekonomiye sağladığı net döviz girdisi, istihdam, yatırım gibi makro-ekonomik büyüklükler açısından Türkiye'nin önemli sektörlerinden biridir. Bugün Türk tekstil ve hazır giyim sektörü büyük oranda ihracat odaklı bir sektördür. Mevcut kapasiteler yurt içi talepten oldukça fazladır.

Türk hazır giyim sektörü 2017 yılı itibariyle %3,4 pay ile dünyanın 6'ncı büyük hazır giyim ihracatçısı konumundadır. AB ülkelerine hazır giyim ihracatında ise ülkemiz Çin ve Bangladeş'in ardından 3'üncü sırada yer almaktadır. Bugün, hazır giyim sektörü, üretim ve istihdamdaki büyük ağırlığıyla ülkemiz ekonomisinin lokomotif sektörlerinden birisi konumundadır.

Sektörlerde faaliyet gösteren işletmelerin çoğu küçük ve orta büyüklükteki işletmeler niteliğindedir. Sosyal Güvenlik Kurumu 2016 yılı istatistiklerine göre, Türkiye genelinde giyim eşyaları imalatında faaliyet gösteren firmaların sayısı 32.000 civarındadır. Bu firmalarda kayıtlı yaklaşık 467.000 kişi istihdam edilmektedir.

Türkiye'de üretilen hazır giyim ürünlerinin büyük bir kısmını pamuklu ürünler oluşturmaktadır. Sektörün pamuk, yün, iplik ve kumaş gibi hammadde ve ara malı ihtiyacı büyük ölçüde yurt içinden karşılanmakla birlikte, önemli miktarda ithalat da gerçekleştirilmektedir. Türkiye 2017/18 sezonunda dünyanın 7'inci büyük pamuk üreticisi olmasına karşın, yerli üretim iç talebi karşılamamaktadır. Ülkemiz dünya pamuk tüketiminde 6'ncı sırada almaktadır.

Sektörün sahip olduğu başlıca avantajlar hızlı teslimat, hedef pazarlara olan yakınlık, teknik, sosyal ve idari bilgi birikimi, tecrübe, geniş ürün yelpazesi ve tasarım kapasitesi olarak sıralanabilir. Hazır giyim sektöründeki büyük firmalar son zamanlarda yurt içinde ve yurt dışında mağazalaşmaya yoğunlaşmışlardır. Türk hazır giyim sanayi esnek üretim yapısına sahip olup, değişen moda eğilimlerine de uyum sağlayarak yüksek katma değere sahip, modalı ürünler üretir konuma gelmiştir.

Dünyada, özellikle gelişmiş ülkelerde çevre, kalite, sağlık vb. alanlarda yaşanan gelişmelerin bir sonucu olarak bu konularla ilgili çeşitli düzenlemelere ve uygulamalara gidilmektedir. Bugün, hazır giyimde en önemli pazarımız olan AB'de çevre ve sağlıkla ilgili olarak yaşanan gelişmelerin bir sonucu olarak, pek çok ürünün yanı sıra tişörtler için AB çevre etiketi geliştirilmiştir. Firmalarımız da son yıllarda bu gelişmeleri yakından takip etmekte ve çevre etiketlerine artan bir oranda ilgi göstermektedirler. Buna bağlı olarak da kalite yönetim sistemlerine uygun faaliyet gösteren firmaların sayısı hızla yükselmektedir. Sektör Avrupa'da uygulamaya konan çevre ve sağlıkla ilgili düzenlemelere uyum sağlamıştır. Azo boyar maddelerle ilgili özellikle Almanya'da başlayan gelişmelerin bir sonucu olarak, 1 Mart 1995'den itibaren söz konusu boyar maddelerin Türkiye'de üretimi, kullanımı ve ithali ile söz konusu aminlerin boyar madde üretiminde kullanımı yasaklanmıştır.

TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARETİ

İhracat

2005 ve 2006 yılında 11,5 milyar dolar civarında gerçekleşen hazır giyim ihracatı 2007 yılında %15,6 oranında artış göstererek 13,5 milyar dolara yükselmiştir. 2008 yılında ise önemli pazarlarımızdan İngiltere ve A.B.D.'ye gerçekleştirilen ihracatın sırasıyla %20 ve %40 oranlarında gerilemesi toplam hazır giyim ihracatının %2,3 düşmesine ve 13,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmesine yol açmıştır. 2009 yılında küresel krize bağlı dış talepteki daralmanın bir sonucu olarak %14,7 gerileyerek 11,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşen sektör ihracatı, 2010 yılında yeniden artış trendine girerek %10,3 oranında artış göstermiş ve 12,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2011 ve 2012 yıllarında sırasıyla %9,4 ve %2,5 artış sağlanmış, 2013 yılında ise %8,1 oranında artışla 15 milyar dolar tutarında hazır giyim ürünleri ihracatı gerçekleştirilmiştir. 2014 yılında sektör ihracatımız bir önceki yıla göre %8,7 oranında artış göstermiş ve 16,3 milyar dolar olarak gerçekleşerek en yüksek seviyesine ulaşmıştır. 2018 yılında ise hazır giyim ihracatımızdaki artış trendi devam etmiş, bir önceki yıla göre %3,6 oranında artarak 15,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Son yıllarda hazır giyim ihracatının toplam ihracat içindeki payı azalmış olmakla birlikte söz konusu pay 2012 yılında %9,1 iken 2013 yılında artarak %9,9 olmuştur. 2014 ve 2015 yıllarında söz konusu pay %10,3 olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılında ise bu pay, %9,2 olarak gerçekleşmiştir.

2017 yılı itibarıyla hazır giyim ihracatının 8,8 milyar doları örme ürünlerden, 6 milyar doları da örülmemiş ürünlerden kaynaklanmıştır. 2018 yılında ise ülkemiz 9 milyar dolarlık örme ürün, 6,3 milyar dolarlık da örülmemiş ürün ihracatı gerçekleştirmiştir. 2,8 milyar dolarla tişörtler, 1,9 milyar dolarla kazaklar, 1,24 milyar dolarla kadın ve kız çocuklar için takımlar ve 1 milyar dolarla çoraplar örme ürünler arasında en öne çıkan ihracat kalemleridir.

Türkiye'nin Örme Giyim İhracatı (1000 ABD \$)

GTİP	Ürün Tanımı	2016	2017	2018	Değişim (17/18)
6101	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	30.317	33.945	29.733	-12,41%
6102	Kadın/kız çocuk için dış giyim	35.389	31.004	21.339	-31,17%
6103	Erkek/erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	346.484	355.822	385.227	8,26%
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	1.212.769	1.161.440	1.239.497	6,72%
6105	Erkek/erkek çocuk için gömlek	255.314	245.969	245.663	-0,12%
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz	511.485	464.602	467.136	0,55%
6107	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	161.805	135.168	123.473	-8,65%
6108	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	274.816	241.563	252.665	4,60%
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası	2.928.826	2.874.066	2.800.429	-2,56%
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya	1.624.427	1.795.768	1.934.864	7,75%
6111	Bebek için giyim eşyası	175.647	181.069	180.581	-0,27%
6112	Spor kıyafetleri, kayak, yüzme kıyafetleri	83.656	97.973	106.597	8,80%
6113	Emdirilmiş, sıvanmış mensucattan örülmüş giyim eşyası	316	516	927	79,65%
6114	Diğer giyim eşyası	105.486	93.057	115.478	24,09%
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler	1.036.342	1.058.479	1.082.057	2,23%
6116	Eldiven	3.325	3.595	3.113	-13,41%
6117	Giyim eşyasının diğer aksesuarı; hazır aksesuar ve parçaları	62.940	65.995	65.402	-0,90%
	Toplam	8.849.344	8.840.031	9.054.182	2,42%

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

Örülmemiş ürünlerden ise 2018 yılında 2,7 milyar dolarla kadın ve kız çocuklar için takımlar, 1,5 milyar dolarla erkek ve erkek çocuklar için takımlar, 703 milyon dolarla kadın ve kız çocukları için bluz ve gömlekler ve 568 milyon dolarla erkek ve erkek çocuklar için gömlekler en önemli ihracat kalemlerini oluşturmuştur.

Türkiye'nin Örülmemiş Giyim İhracatı (1000 ABD \$)

GTİP	Ürün Tanımı	2016	2017	2018	Değişim (17/18)
6201	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	84.202	91.511	118.212	22,59%
6202	Kadın/kız çocuk için dış giyim	107.970	98.155	101.389	3,19%
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	1.508.810	1.419.465	1.467.711	3,29%
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	2.268.456	2.475.070	2.747.062	9,90%
6205	Erkek/erkek çocuk için gömlek	574.364	553.709	568.183	2,55%
6206	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs.	721.532	697.827	702.749	0,70%
6207	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	49.558	53.666	47.689	-12,53%
6208	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	196.163	201.425	176.862	-13,89%
6209	Bebek için giyim eşyası ve aksesuar	93.906	73.014	68.458	-6,66%
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	22.264	11.787	15.540	24,15%
6211	Kadın/kız çocuk için spor, kayak ve yüzme kıyafetleri vb giyim eşyası	132.394	118.815	112.190	-5,91%
6212	Sütyen, korse, korse kemer, pantolon askısı, çorap bağı, jartiyer	48.082	49.374	42.142	-17,16%
6213	Mendil	1.088	966	896	-7,81%
6214	Şal, eşarplar, fularlar, kaşkollar, peçe ve duvaklar vb eşya	100.615	86.033	78.900	-9,04%
6215	Boyun bağı, papyon kravat ve kravatlar	4.760	4.691	4.758	1,41%
6216	Eldiven	900	895	1.054	15,09%
6217	Giyim eşyasının hazır teferruatı, parçaları, aksesuarları	10.345	11.442	15.325	25,34%
	Toplam	5.925.409	5.947.845	6.269.120	5,12%

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

Türkiye 2018 yılı hazır giyim ihracatının %70,1'ini ilk 10'da yer alan Almanya (%17,7), İspanya (%15,2), İngiltere (%12,5), Hollanda (%5,8), Fransa (%4,8), Irak (%4,0), İtalya (%3,1), Danimarka (%2,6), ABD (%2,3) ve Polonya'ya (%2,1) gerçekleştirmiştir. Bu ülkelerden Almanya, uzun yıllardır Türkiye'nin en önemli hazır giyim pazarı durumundadır. Son 10 yıldır diğer ülkelere yapılan ihracatın gelişmesiyle, Almanya'nın payı 1996 yılında %47,3 iken 2018 yılında %17,7'ye kadar gerilemiştir.

Uzun yıllar Almanya ve A.B.D.'nin ardından üçüncü önemli pazar olan İngiltere'ye yönelik ihracatımız 2017 yılında %3,5 oranında azalarak 1,85 milyar dolar tutarında gerçekleşmiştir. 2018 yılında ise anılan ülkeye hazır giyim ihracatımız %3,4 oranında artış ile 1,92 milyar dolar tutarında gerçekleştirilmiştir.

A.B.D.'ye gerçekleştirilen hazır giyim ihracatımız, 2003 yılında 1,2 milyar dolarla en yüksek seviyesine ulaşmış; ancak, sonraki yıllarda büyük bir gerileme içine girerek 2018 yılı itibarıyla 351 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. ABD, ülkemiz hazır giyim ihracatında %2,3 pay ile 9. sırada yer almaktadır.

Diğer taraftan Irak son yıllarda hazır giyim ihracatımızın en fazla artış gösterdiği pazarlardan birisi olmuştur. 2009 yılında Irak'a yönelik hazır giyim ihracatımız %90,5 oranında artış göstererek 161,4 milyon dolara ulaşırken, ülkemiz hazır giyim ihracatı içindeki payı %1,4'e yükselmiştir. Anılan ülkeye yapılan hazır giyim ihracatı 2010, 2011 ve 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 yıllarında sırasıyla %6, %33, %52,7, %47,7, %18,7, %14,9 oranlarında artış göstermiştir. 2017 yılında ise anılan ülkeye %31,5 artış ile 661 milyon dolar tutarında ihracat gerçekleştirilmiştir. 2018 yılında ise Irak'a yönelik hazır giyim ihracatımız %6,6 oranında azalarak 617 milyon Dolar tutarında gerçekleşmiş ve Irak ülkemiz hazır giyim ihracatında 6. sırada yer almıştır.

2018 yılında hazır giyim ihracatımızda en fazla ihracat yapılan ilk 20 ülke arasında en fazla ihracat artışı sağlanan ülke Libya olmuştur. Anılan ülkeye 2018 yılında %59,5 artış ile 159,6 milyon dolar hazır giyim ihracatı gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'nin Ülkeler Bazında Hazır Giyim İhracatı (ABD \$)

Ülkeler	2017	2018	Değişim (17/18)
ALMANYA	2.753.600.330	2.710.582.904	-1,6%
İSPANYA	2.028.203.895	2.329.884.370	14,9%
İNGİLTERE	1.856.103.662	1.919.973.014	3,4%
HOLLANDA	747.227.686	892.530.030	19,4%
FRANSA	686.345.956	741.143.854	8,0%
IRAK	660.628.789	617.092.108	-6,6%
İTALYA	461.399.325	474.655.027	2,9%
DANİMARKA	376.499.698	391.950.836	4,1%
A.B.D.	311.058.221	351.350.597	13,0%
POLONYA	387.138.878	316.162.497	-18,3%
İSRAİL	286.945.343	312.035.133	8,7%
BELÇİKA	267.065.652	262.656.367	-1,7%
İSVEÇ	226.256.649	232.876.792	2,9%
SUUDİ ARABİSTAN	224.500.140	218.973.737	-2,5%
RUSYA FEDERASYONU	161.333.204	215.137.460	33,3%
LIBYA	100.033.227	159.561.647	59,5%
CEZAYİR	175.504.462	158.327.179	-9,8%
BULGARİSTAN	190.713.636	140.571.398	-26,3%
KIRGIZİSTAN	146.264.944	138.646.184	-5,2%
ROMANYA	100.347.519	128.499.797	28,1%
LİSTE TOPLAMI (İLK 20 ÜLKE)	12.147.171.216	12.712.610.931	4,7%
AB-28 TOPLAMI	10.774.068.774	11.112.773.247	3,1%
GENEL TOPLAM	14.787.875.664	15.323.303.000	3,6%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Hazır giyim alanında Türkiye'nin en önemli rakipleri, özellikle düşük ihrac fiyatlarına sahip Uzakdoğu ülkeleridir. 2005 yılında tekstil ve hazır giyim ticaretindeki kotaların kalkmasıyla dünyanın en büyük hazır giyim üreticisi ve ihracatçısı olan Çin, dünya tekstil ve hazır giyim pazarındaki liderliğini güçlendirmektedir. Diğer taraftan, 2007 yılının ortalarında ABD'de ortaya çıkan finansal kriz, 2009 yılında hem ABD'de hem de AB'de daha da derinleşmiş; büyük ölçüde bu pazarlara ihracat yapan gelişmekte olan ekonomilerde de daha yıkıcı etkiler yaratarak tüm dünyayı etkisine almıştır. Bu olumsuz koşullarda özellikle gelişmiş ülkelerdeki tüketicilerin zorunlu olmayan mallardaki tüketimlerini büyük ölçüde kısmaları pek çok üründe olduğu gibi hazır giyim harcamalarının da azalmasına yol açmış ve bu durumdan ülkemiz hazır giyim ihracatı da çok olumsuz bir biçimde etkilenmiştir. AB

pazarındaki olumsuz gelişmelerin yanı sıra, son yıllarda komşu ve çevre ülkelerde yaşanan siyasi istikrarsızlık ile Dolar-Euro paritesindeki değişim tüm sektörlerde olduğu gibi hazır giyim ihracatımızı da olumsuz yönde etkilemiştir. Diğer taraftan; 2013 yılı itibarıyla AB ülkelerinin ekonomilerinde yaşanan toparlanmaya bağlı olarak daha önceki yıllarda %82 seviyelerinde olan AB ülkelerinin ihracatımızdaki payının yeniden artma eğilimine girdiği gözlenmektedir. 2018 yılı itibarıyla AB'nin hazır giyim ihracatımızdaki payı %72,5'tir.

İthalat

Türkiye'nin hazır giyim ithalatı, kotaların kaldırılması süreciyle birlikte, özellikle 2003 yılından itibaren hızla yükselmeye başlamış ve 2016 yılı itibarıyla 2,5 milyar dolara ulaşmıştır. Ancak 2017 yılında hazır giyim ithalatımız %16,3 oranında gerileyerek 2,1 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2018 yılında ise sektör ithalatı yeniden azalış göstererek 1,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Çin, Bangladeş, Hindistan, Vietnam, Kamboçya, Sri Lanka, Endonezya ve Pakistan'dan gerçekleştirilen hazır giyim ithalatı 1998'de %7 payla sadece 14,5 milyon dolarken, 2018 yılına gelindiğinde %55,2 payla yaklaşık 934 milyon dolara ulaşmıştır. Diğer taraftan son yıllarda İtalya ve Mısır, ülkemiz ithalatında Uzakdoğu pazarlarını geride bırakarak öne çıkmıştır. Hazır giyim ithalatımızda Çin 1. sırada, Bangladeş 2. sırada, İtalya 3. Sırada ve Mısır 4. sırada yer almaktadır. 2017 yılında Çin'den %29,2 azalış ile 510,5 milyon dolar; Bangladeş'ten %35,7 azalış ile 419,3 milyon dolar; Mısır'dan ise %10 artış ile 138,6 milyon dolar tutarında hazır giyim ithalatı yapılmıştır. 2018 yılında ise Çin ve Bangladeş yapılan hazır giyim ithalatı, sırasıyla %21,1 ve %38,1 oranında azalmasına rağmen, söz konusu ülkeler, ülkemizin en fazla ithalat yaptığı ülkeler sıralamasındaki yerlerini korumuşlardır. Sektör ithalatında 3.sırada İtalya yer almaktadır. İtalya'dan 2018 yılında %4,4 azalış ile 127,7 milyon dolar tutarında ithalat gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'nin Örmeye Giyim İthalatı (ABD \$)

GTİP	Ürün tanımı	2016	2017	2018	Değişim (17/18)
6101	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	10.649.165	14.791.199	14.617.530	-1,19%
6102	Kadın/kız çocuk için dış giyim	13.607.054	17.356.301	15.606.838	-11,21%
6103	Erkek/erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	41.947.361	44.759.025	35.133.913	-27,40%
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	81.051.413	77.558.900	72.036.632	-7,67%
6105	Erkek/erkek çocuk için gömlek	26.865.433	26.806.316	25.501.079	-5,12%
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz	17.914.739	15.236.109	10.260.025	-48,50%
6107	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	8.877.828	8.754.631	7.346.981	-19,16%
6108	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	20.099.835	18.245.468	13.938.098	-30,90%
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası	166.827.386	159.260.282	135.786.474	-17,29%
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya	195.679.980	184.018.371	162.322.558	-13,37%
6111	Bebek için giyim eşyası	41.408.902	32.568.067	17.725.985	-83,73%
6112	Spor kıyafetleri, kayak, yüzme kıyafetleri	31.649.522	29.170.396	27.955.247	-4,35%
6113	Emdirilmiş, sıvanmış	5.536.768	4.919.000	4.879.618	-0,81%

	mensucattan örülmüş giyim eşyası				
6114	Diğer giyim eşyası	8.982.419	10.867.466	9.835.738	-10,49%
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler	38.026.287	33.356.690	21.078.229	-58,25%
6116	Eldiven	68.683.797	46.851.071	38.863.914	-20,55%
6117	Giyim eşyasının diğer aksesuarı; hazır aksesuar ve parçaları	11.937.247	11.132.281	8.415.515	-32,28%
	Toplam	789.745.136	735.651.573	621.304.374	-18,40%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Ürünler bazında hazır giyim ithalatı incelendiğinde, örülmemiş giyim eşyasının 1,1 milyar Dolarla daha önemli bir yer tuttuğu görülmüştür. Bu ürünler arasında özellikle kadın ve kız çocukları için takımlar ile erkek ve erkek çocukları için takımlarlar ithalatta önemli yer tutmuştur. Örne ürünlerde ise, ithalat 621 milyon dolar olarak gerçekleşirken, kazak ve tişörtler en önemli kalemleri oluşturmuştur.

Türkiye'nin Örülmemiş Giyim İthalatı (ABD \$)

GTİP	Ürün tanımı	2016	2017	2018	Değişim (17/18)
6201	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	111.651.280	146.474.121	153.512.219	4,58%
6202	Kadın/kız çocuk için dış giyim	140.021.221	159.472.256	140.973.099	-13,12%
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	253.757.248	224.546.573	208.795.165	-7,54%
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	311.515.903	302.748.287	262.651.786	-15,27%
6205	Erkek/erkek çocuk için gömlek	122.224.731	91.119.482	52.106.403	-74,87%
6206	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs.	112.283.802	113.121.162	92.729.809	-21,99%
6207	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	1.307.541	1.065.726	862.695	-23,53%
6208	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	3.293.212	4.711.117	4.034.551	-16,77%
6209	Bebek için giyim eşyası ve aksesuar	23.509.099	16.465.480	9.240.252	-78,19%
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	425.121.830	132.251.973	40.881.558	-223,50%
6211	Kadın/kız çocuk için spor, kayak ve yüzme kıyafetleri vb giyim eşyası	84.586.048	43.540.397	27.427.114	-58,75%
6212	Sütyen, korse, korse kemer, pantolon askısı, çorap bağı, jartiyer	43.437.155	56.714.765	41.521.057	-36,59%
6213	Mendil	701.981	788.138	941.990	16,33%
6214	Şal, eşarplar, fularlar, kaşkollar, peçe ve duvaklar vb eşya	39.745.296	26.360.550	17.489.944	-50,72%
6215	Boyun bağı, papyon kravat ve kravatlar	5.124.698	4.583.234	3.465.622	-32,25%
6216	Eldiven	3.494.500	6.140.054	3.589.075	-71,08%
6217	Giyim eşyasının hazır teferruatı, parçaları, aksesuarları	12.162.352	12.407.621	8.706.525	-42,51%
	Toplam	1.693.937.897	1.342.510.936	1.068.928.864	-25,59%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Türkiye'nin Ülkeler Bazında Hazır Giyim İthalatı (ABD \$)

Ülkeler	2017	2018	Değişim (%) (17/18)
ALMANYA	2.753.600.330	2.710.582.904	-1,6%
İSPANYA	2.028.203.895	2.329.884.370	14,9%
İNGİLTERE	1.856.103.662	1.919.973.014	3,4%
HOLLANDA	747.227.686	892.530.030	19,4%
FRANSA	686.345.956	741.143.854	8,0%
IRAK	660.628.789	617.092.108	-6,6%
İTALYA	461.399.325	474.655.027	2,9%
DANİMARKA	376.499.698	391.950.836	4,1%
A.B.D.	311.058.221	351.350.597	13,0%
POLONYA	387.138.878	316.162.497	-18,3%
İSRAİL	286.945.343	312.035.133	8,7%
BELÇİKA	267.065.652	262.656.367	-1,7%
İSVEÇ	226.256.649	232.876.792	2,9%
SUUDİ ARABİSTAN	224.500.140	218.973.737	-2,5%
RUSYA FEDERASYONU	161.333.204	215.137.460	33,3%
LİBYA	100.033.227	159.561.647	59,5%
CEZAYİR	175.504.462	158.327.179	-9,8%
BULGARİSTAN	190.713.636	140.571.398	-26,3%
KIRGIZİSTAN	146.264.944	138.646.184	-5,2%
ROMANYA	100.347.519	128.499.797	28,1%
LİSTE TOPLAMI	12.147.171.216	12.712.610.931	4,7%
GENEL TOPLAM	14.787.875.664	15.323.303.000	3,6%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

DÜNYA HAZIR GİYİM TİCARETİ

2005 yılında kotaların kalkmasıyla birlikte, dünya hazır giyim pazarında hem arz hem de talep yönünde şiddetli bir rekabet yaşanmaya başlamıştır. Kötüleşen ekonomik koşullar nedeniyle A.B.D, Almanya ve Japonya gibi büyük ülkelerde tüketicilerin satın alma kararlarında fiyatın önemi artmaya başlamıştır. Özellikle, tüketicilerin belirli bir kalitedeki ürünü daha düşük fiyatlardan talep etmesi, hazır giyim ürünleri üzerinde ciddi bir fiyat baskısı yaratmıştır.

Diğer taraftan, perakende sektöründe faaliyet gösteren firmaların çeşitlenmesi, sayılarının artması ve faaliyetlerinin genişlemesi hazır giyim ürünlerindeki fiyat rekabetini şiddetlendirmiştir. Örneğin, geçmişte distribütörlerden ya da doğrudan ithalatçılardan alım yapan perakendeciler, günümüzde doğrudan ithalata, hatta ucuz işçilikle üretim yapan ülkelerde fason üretime yönelmişlerdir. Bu da perakendecilere, aracısız olarak doğrudan tüketiciye ulaşma imkânı vermiş ve fiyatların düşmesine yol açmıştır. Kotaların kalkmasıyla birlikte, büyük alım gruplarının alımlarını tek ya da birkaç ülkede yoğunlaştırması ve bunu üreticiler üzerinde kullanması, fiyatlar konusunda üreticilerin aleyhine önemli bir baskı

unsuru oluşturmuştur. Dolayısıyla, bu baskı, hem üretici ülkeler arasında, hem de aynı ülkedeki üreticiler arasında şiddetli bir rekabetin yaşanmasına yol açmıştır.

Kotaların kalkmasıyla dünya tekstil ve hazır giyim pazarlarındaki koşullar değişmiş, firmaların 2005 öncesinde sahip oldukları tedarik imkânları büyük ölçüde sınırlanmıştır. Yeni dönemde ürün tedariki yanında hizmet sunumu da önem kazanmıştır.

Dünya tekstil ve hazır giyim ticaretine etki eden en önemli olay, Çin'in 11 Aralık 2001 tarihinde DTÖ'ye 143. üye olarak girmesi olmuştur. Çin bu üyelikle, DTÖ'nün "Tekstil ve Konfeksiyon Antlaşması"na tabii olmuş ve 2005 yılından itibaren kotaların kaldırılmasıyla tekstil ve konfeksiyon ihracatını önemli oranda artırmıştır. Bununla birlikte, 1,3 milyarlık nüfusa sahip olan Çin aynı zamanda önemli bir pazar durumuna gelmiştir.

Dünya hazır giyim ihracatı 2017 yılında 452,4 milyar dolar civarında gerçekleşmiş olup, bu rakamın 225,3 milyar doları örme ürünlerden, 227,1 milyar doları da örülmemiş ürünlerden oluşmaktadır.

Örme hazır giyim ticaretinde en önemli yeri kazaklar, t-shirtler ile kadın ve kız çocukları için takımlar tutmaktadır. 2017 yılındaki ticaret kazaklarda 51,4 milyar dolar, t-shirtlerde 44,7 milyar dolar, kadın ve kız çocukları için takımlarda ise 35,4 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Örülmemiş hazır giyim ticaretinde ise en önemli yeri kadın ve kız çocukları için takımlar ile erkek ve erkek çocuklar için takımlar tutmaktadır. 2017 yılındaki ihracat, kadın ve kız çocukları için takımlarda 65,1 milyar dolar, erkek ve erkek çocuklar için takımlarda ise 49,1 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Dünya Örme Giyim İhracatı (1.000 ABD \$)

GTİP No	Ürün Tanımı	2015	2016	2017	Değişim (16/17)
6101	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	2.336.003	2.177.961	2.439.323	10,71%
6102	Kadın/kız çocuk için dış giyim	2.836.836	2.810.360	3.183.330	11,72%
6103	Erkek/erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs	13.956.492	13.218.248	12.830.101	-3,03%
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	36.834.922	34.955.222	35.403.731	1,27%
6105	Erkek/erkek çocuk için gömlek	7.948.693	7.871.824	8.162.807	3,56%
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz	4.919.442	4.883.627	4.778.207	-2,21%
6107	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	6.669.249	6.863.652	7.249.603	5,32%
6108	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	12.364.747	12.329.200	12.318.652	-0,09%
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası	44.358.123	43.488.796	44.729.885	2,77%
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya	48.278.391	47.804.827	51.408.224	7,01%
6111	Bebek için giyim eşyası	6.453.647	7.073.001	7.575.439	6,63%
6112	Spor kıyafetleri, kayak, yüzme kıyafetleri	4.460.969	4.506.475	4.928.978	8,57%
6113	Emdirilmiş, sıvanmış mensucattan örülmüş giyim eşyası	965.398	1.100.215	1.154.296	4,69%
6114	Diğer giyim eşyası	6.609.443	6.980.410	7.590.310	8,04%
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler	12.726.400	12.282.525	13.258.252	7,36%
6116	Eldiven	4.211.634	4.182.569	4.689.358	10,81%
6117	Giyim eşyasının diğer aksesuarı; hazır aksesuar ve parçaları	3.284.379	3.133.561	3.138.506	0,16%

Toplam	219.214.768	215.662.473	224.839.002	4,08%
---------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------

Kaynak: ITC Trademap

Ülkeler bazında bakıldığında, 2017 yılı itibarıyla örme hazır giyim ihracatında Çin (%31,9), Bangladeş (%8), Vietnam (%5,3), Almanya (%4,4), Türkiye (%3,9), İtalya (%3,9), Hindistan (%3,7), Kamboçya (%3,5), , Hong Kong-Çin (%3,1), İspanya (%2,4), Belçika (%2,4), Fransa (%2,1), Hollanda (%2) ve Endonezya'nın (%1,7) ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Örülmemiş hazır giyim ihracatında ise Çin (%32,3), Bangladeş (%7,4) ve İtalya (%5,6) ilk üç sırada yer almıştır. Bu ürünlerin ihracatında önde gelen diğer ülkeler ise Vietnam (%5,4), Almanya (%4,7), Hindistan (%4), İspanya (%3,7), Hong Kong-Çin (%2,9), Fransa, (%2,6), Türkiye (%2,6) ve İngiltere (%2,0) olmuştur.

Dünya Örülmemiş Giyim İhracatı (1.000 ABD \$)

GTİP No	Ürün Tanımı	2015	2016	2017	Değişim (%) (16/17)
6201	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	12.858.831	13.135.598	14.759.392	11,00%
6202	Kadın/kız çocuk için dış giyim	16.240.321	15.939.030	19.260.622	17,25%
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	48.455.369	47.140.070	49.063.483	3,92%
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	63.392.937	62.340.483	65.093.246	4,23%
6205	Erkek/erkek çocuk için gömlek	15.252.252	15.036.403	14.876.137	-1,08%
6206	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs.	13.253.034	13.048.685	13.787.693	5,36%
6207	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	1.425.125	1.324.888	1.356.904	2,36%
6208	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	2.576.530	2.430.562	2.434.379	0,16%
6209	Bebek için giyim eşyası ve aksesuar	2.276.569	2.417.795	2.409.016	-0,36%
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	10.057.418	9.564.975	10.151.094	5,77%
6211	Kadın/kız çocuk için spor, kayak ve yüzme kıyafetleri vb giyim eşyası	11.801.142	11.774.612	12.346.375	4,63%
6212	Sütyen, korse, korse kemer, pantolon askısı, çorap bağı, jartiyer	11.493.667	11.485.715	11.838.686	2,98%
6213	Mendil	223.021	231.468	227.449	-1,77%
6214	Şal, eşarplar, fularlar, kaşkollar, peçe ve duvaklar vb eşya	4.927.666	4.699.410	4.435.989	-5,94%
6215	Boyun bağı, papyon kravat ve kravatlar	844.127	769.253	737.434	-4,31%
6216	Eldiven	1.040.169	959.284	995.110	3,60%
6217	Giyim eşyasının hazır teferruatı, parçaları, aksesuarları	2.554.197	2.497.216	2.702.827	7,61%
Toplam		218.672.375	214.795.447	226.475.836	5,16%

Kaynak: ITC Trademap

Ülkeler bazında 2017 yılı örme hazır giyim ithalatında A.B.D. (%22,8), Almanya (%9,5), Japonya (%6,4), İngiltere (%6,2), Fransa (%5,4), İtalya (%4), İspanya (%3,9), Hollanda (%3), Hong Kong-Çin(%3), Kanada'nın (%2,4) ilk sıralarda olduğu görülmektedir.

Örülmemiş hazır giyim ithalatında da benzer şekilde A.B.D. (%19), Almanya (%9,3), Japonya (%6,8), İngiltere (%5,9), Fransa (%5,9), İspanya (%5), İtalya (%3,6), Hollanda (%3), Hong Kong-Çin(%2,9) ve Güney Kore (%2,8) ilk sıralarda yer almıştır.

Dünya Örme Giyim İthalatı (1.000 ABD \$)

GTİP No	Ürün Tanımı	2015	2016	2017	Değişim (16/17)
6101	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	2.719.328	2.699.957	2.785.105	3,1%
6102	Kadın/kız çocuk için dış giyim	3.554.178	3.473.643	3.842.115	9,6%
6103	Erkek/erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs	7.064.742	7.305.455	8.297.001	12,0%
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	25.026.573	25.165.593	26.232.355	4,1%
6105	Erkek/erkek çocuk için gömlek	7.793.440	7.492.715	7.791.147	3,8%
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz	5.470.528	5.118.108	5.087.806	-0,6%
6107	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	6.156.622	6.123.918	6.400.178	4,3%
6108	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	10.946.185	10.663.616	10.978.029	2,9%
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası	35.715.344	36.529.593	38.400.292	4,9%
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya	51.501.378	49.903.284	51.897.272	3,8%
6111	Bebek için giyim eşyası	7.354.890	7.268.579	7.463.749	2,6%
6112	Spor kıyafetleri, kayak, yüzme kıyafetleri	4.238.099	4.207.758	4.541.945	7,4%
6113	Emdirilmiş, sıvanmış mensucattan örülmüş giyim eşyası	901.174	864.128	909.526	5,0%
6114	Diğer giyim eşyası	6.136.856	6.458.633	7.048.791	8,4%
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler	11.379.801	11.038.845	11.802.591	6,5%
6116	Eldiven	3.799.525	3.718.329	4.031.011	7,8%
6117	Giyim eşyasının diğer aksesuarı; hazır aksesuar ve parçaları	2.575.830	2.455.761	2.438.236	-0,7%
	Toplam	192.334.493	190.487.915	199.947.149	4,7%

Kaynak: ITC Trademap

2017 yılı itibarıyla dünya toplam hazır giyim ithalatının %21'ini (83,6 milyar dolar) ABD, %9,4'ünü de Almanya (37,5 milyar dolar) gerçekleştirmiştir.

Dünya Örülmemiş Giyim İthalatı (1.000 ABD \$)

GTİP No	Ürün Tanımı	2015	2016	2017	Değişim (%) (16/17)
6201	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	12.459.828	12.248.692	13.427.230	8,8%
6202	Kadın/kız çocuk için dış giyim	16.171.736	16.115.099	17.324.846	7,0%
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	41.452.431	40.629.697	41.074.137	1,1%
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	50.700.387	50.172.102	52.007.111	3,5%
6205	Erkek/erkek çocuk için gömlek	15.048.942	14.211.013	13.537.008	-5,0%
6206	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs.	14.887.095	15.053.380	15.468.866	2,7%
6207	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	1.391.065	1.313.386	1.280.337	-2,6%
6208	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	2.413.558	1.991.988	2.076.558	4,1%
6209	Bebek için giyim eşyası ve aksesuar	2.961.750	2.555.588	2.489.988	-2,6%
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	10.022.845	8.942.333	9.047.629	1,2%
6211	Kadın/kız çocuk için spor, kayak ve yüzme kıyafetleri vb giyim eşyası	10.240.627	10.285.552	10.682.511	3,7%
6212	Sütyen, korse, korse kemer, pantolon askısı, çorap bağı, jartiyer	11.096.526	11.229.921	11.795.232	4,8%
6213	Mendil	235.036	237.278	238.727	0,6%
6214	Şal, eşarplar, fularlar, kaşkollar, peçe ve duvaklar vb eşya	3.804.945	3.613.679	3.563.865	-1,4%
6215	Boyun bağı, papyon kravat ve kravatlar	856.484	806.569	745.563	-8,2%
6216	Eldiven	1.096.272	995.480	1.063.353	6,4%
6217	Giyim eşyasının hazır teferruatı, parçaları, aksesuarları	2.831.817	2.005.559	2.108.913	4,9%
	Toplam	197.671.344	192.407.316	197.931.874	2,8%

Kaynak: ITC Trademap

